

že, má-li býti žalobou promlčení přerušeno, musí býti ve sporu řádně pokračováno. Nejvyšší soud nemůže než přistoupiti k právnímu posouzení odvolacího soudu. Logický výklad Šu 1497 obč. zák., který jest dle Šu 6 obč. zák. jedině rozhodným, nepřipouští, aby se mu dával jiný smysl, než který mu daly oba nižší soudy. Podání žaloby přerušuje sice promlčení, ale jenom pod tou podmínkou, že bude ve sporu řádně pokračováno. Neděje-li se tak, má nečinnost žalobcova též následek, jako zamítnutí žaloby, promlčení se má pokládati za nepřerušené. Názor, že ponechání rozepře v klidu má ten účinek, že promlčecí lhůta opět počne běžeti, nelze srovnati s doslovem Šu 1497 obč. zák. Zákon rozeznává přerušení promlčení od stavení promlčení. Jenom při stavení promlčení může po odpadnutí skutečnosti promlčení stavící dříve započaté již promlčení pokračovati. Zvláštní zákony přikládají některým soudním úkonům stran takový, promlčení stavící účinek. V řízení upomínacím staví návrh na vydání platebního rozkazu promlčení, byl-li proti platebnímu rozkazu podán odpor. (§ 13 odstavec druhý zákona ze dne 27. dubna 1873, čís. 67 ř. zák.), v řízení úpadkovém staví se přihláškou promlčení pohledávky, byla-li při zkušebním roku popřena (§ 9 (2) konk. ř.). O žalobách není takového předpisu, § 1497 obč. zák. přikládá jim jen účinek promlčení podmíněně přerušující, takže se buď prošla již promlčecí lhůta stane bezúčinnou nebo promlčení se pokládá za nepřerušené. Nelze souhlasiti ani s názorem, že při ponechání rozepře v klidu počala promlčecí lhůta běžeti znovu. Podle prvních odstavců předpisů shora citovaných jest tomu tak v řízení upomínacím, vešel-li platební rozkaz v moc práva, a v řízení úpadkovém, bylo-li úpadkové řízení zrušeno. Podle Šu 1497 obč. zák. nemá podání žaloby, nepokračoval-li žalobce řádně ve sporu, na počaté již promlčení vlivu, toto pokračuje dále, jako by žaloba nebyla podána. Rozhodnutí sporu záleží tedy jenom na rozřešení otázky, zda pokračoval žalobce podle Šu 1497 obč. zák. řádně ve sporu, ponechav řízení přes sedm měsíců v klidu. Při tom lze ponechatí stranou, zda každý klid řízení třeba již pokládati za procesní nečinnost. Klid řízení nebyl dne 30. ledna 1923 ujednán na určitý čas, podle §§ 168 a 169 c. ř. s. mohlo býti řízení již po třech měsících, tedy 30. dubna 1923 opět zahájeno. Žalobkyně neučinila po tomto dni takového návrhu, řízení bylo opět zahájeno teprve dne 7. září 1923 na návrh strany žalované. Ponechání rozepře v klidu i po 30. dubnu 1923 nelze srovnati s příkazem zákona, aby, kdo chce promlčení přerušiti žalobou, pokračoval řádně ve sporu. Žalobkyně nesplnila podmínky, pod kterou zákon přiznává žalobě vliv na počaté promlčení, lhůta promlčecí musí býti proto počítána tak, jakoby žaloba nebyla podána, a nárok žalobkyně byl uznán za promlčený právem. Pro toto právní posouzení rozepře jest bez významu důvod, z jakého došlo dne 30. ledna 1923 k ponechání rozepře v klidu a nelze se jím zabývati.

**Čís. 4181.**

**Odevzdání listiny, prokazující zastavení, nestačí zpravidla k symbolickému odevzdání zastavených věcí. Připevnění známek není pouhou**

opatrností, nýbrž podmínkou vzniku zástavního práva, nestalo-li se odevzdání žádným znamením jiným, a to nejen v poměru k třetím osobám, nýbrž i v poměru k zastaviteli.

Úpadková podstata není tímž právním podmětem jako úpadce.

(Rozh. ze dne 24. září 1924, Rv II 440/24.)

Žaloba Pozemkového ústavu v O. na úpadkovou podstatu firmy Č., by bylo zjištěno, že žalobci přísluší zástavní právo na movitostecní firmy Č., v žalobě jednotlivě uvedených, že má přednostní nárok na vydání útržku za ony věci, a že žalovaná jest povinna vydati žalobci útržek, byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

#### důvodů:

Žalující nemá pro sebe zákon, nýbrž jen rozhodnutí býv. víd. nejv. soudu ze dne 25. dubna 1901, čís. 1731 Gl. U. II 1393, s nímž však souhlasiti nelze, protože se přiči zákonu. Neboť není pravda hned to, že odevzdání listiny, kterou jest zastavení, t. j. důvod zástavního práva prokázán, stačí k symbolickému odevzdání, nýbrž vyžaduje se listina, která prokazuje zastavitelovo vlastnictví (§ 452, 427 obč. zák.) a umožňuje věřiteli, kterému byla odevzdána, zastavenou věc na ni vyzvednouti a ve svou detenci vzíti, jako na př. skladní list pokud se týče skladní zástavní list (§ 17—25 zák. o veř. skladištích ze dne 28. dubna 1889, čís. 64 ř. zák.). Dále jest nesprávně, praví-li se tam, že symbolickým odevzdáním jest jednak odevzdání znameními, jednak odevzdání listinami onoho obsahu, při nichž prý připevnění znamení jest pouhou opatrností, jak prý to § 452 obč. zák. jmenuje, jejíž opomenutí má prý jen ten následek, že třetí osoba může jsoucností zástavního práva odporovati — neboť odevzdáním znameními jest dle Šu 427, jejíž § 452 cituje, každé symbolické odevzdání, jsouc právě jeho domácím výrazem, a zahrnuje v sobě tedy jak odevzdání listinami, tak odevzdání připevněním známek, kterýž výraz citované rozhodnutí neprávem zaměňuje s výrazem »znamení«. Připevnění známek není tedy pouhou opatrností, nýbrž bezpodmínečnou podmínkou vzniku práva zástavního, nestalo-li se odevzdání žádným jiným znamením, na př. tedy listinou uvedené povahy nebo nástroji, umožňujícími výhradnou držbu věci, a není vůbec potřebnou ani z opatrnosti, stalo-li se takovým symbolem jiným. »Opatrnost« Šu 452 znamená každý symbol, nejen »známku«, v rozhodnutí nazývanou »znamení« a má význam podmínky. Naprosto chybnou však jest i stěžejní idea rozhodnutí toho, že sluší lišiti poměr zástavního věřitele k zastaviteli a poměr jeho k osobám třetím: v poměru k zastaviteli (smluvníku), že připevnění známek třeba není, avšak zastavitel (dlužník) a jeho úpadková podstata že jsou týž podmět, a že tedy jich třeba není ani v poměru k úpadkové jeho podstatě. Poněvadž jde o věcné právo, které jako práva absolutní působí proti každému druhému stejně, nelze rozeznávati mezi zastavitelem a osobami třetími, nýbrž, aby zástavní právo věřiteli vzniklo, je jak vůči zastaviteli tak vůči každému

třetímu třeba odevzdání zastavené věci. Proto §§ 451 a 452 obč. zák. prohlašujeme, že nestačí k nabytí zástavního práva pouhý titul, tedy také ne pouhá smlouva věřitele se zastavitelem (§ 449), nýbrž že třeba i odevzdání věci — buď hmotného neb aspoň symbolického — nerozeznávají. Neudržitelnost opačného náhledu bude zjevna ihned, myslí-li se případ, že zástavce vlastnictví věci, které věřiteli neodevzdal, dále převédl, tedy věc novému nabyvateli odevzdal (§ 425): tu zajisté nový nabyvatel nabývá vlastnictví volného, břemenem práva zástavního nestíženého, ačkoli jeho věcněprávní posice jako právního nástupce zástavcova musí býti stejná s věcněprávní posicí jeho autora, z čehož jde, že ani autorovo (zástavcovo) vlastnictví právem zástavním stíženo nebylo. Na výsost jasné to stanoví § 430 řka, že zcizil-li vlastník věc dvěma osobám, jedné s tradicí, druhé bez tradice, nabývá věci ten, komu byla odevzdána: ale to musí platiti i tehdy, když ji jednomu zcizil do vlastnictví a druhému zadal jen v zástavu; i tu věcného práva nabyl pouze ten, komu věc odevzdána, kdežto právo druhého zůstalo pouze při obligačním nároku. To je stanovisko občanského zákona, jenž tu stojí na půdě římskoprávní. Naprosto však také pravda není, že úpadková podstata je týž podmět jako úpadce. Vždyť se tu pod úpadkovou podstatou vyrozumívá úpadkové věřitelstvo, jmění dlužníkovu nebylo právním podmětem, dokud dlužník nebyl v úpadku, a není jím ani nyní, když v úpadku je, nebo-li dotčení býti mohou vždy jen věřitelé, ale ti jsou právě jinými osobami než byl dlužník, a o jejich ochranu právě jde: zastavil-li dlužník věc pouhou smlouvou, aniž by ji odevzdal, nebylo zastavení pro nedostatek publicity zřejmé, právo zástavní nevzniklo; třetí osoby, nynější úpadkoví věřitelé, důvěřující v nezatiženost majetku dlužníkovu poskytovali mu úvěr a nyní mají ve své důvěře býti zklamáni fikcí, že nejde o ně, nýbrž o úpadkovou podstatu, která prý není jiným podmětem než byl dlužník, a musí prý tedy jeho smlouvu představující titul zástavního práva dodržeti.

#### Čís. 4182.

**Zda vymáhajícimu věřiteli přísluší nárok na náhradu útrat za návrh, aby exekuce byla zastavena z důvodu, že třetí osoby činí nároky, exekuce nepřipouštějící (§ 37 ex. ř.), posuzuje se dle všeobecné zásady §u 75 ex. ř., dle které vymáhající věřitel nemá nároku na náhradu útrat exekučních až do zastavení exekuce sběhlých (v nichž tedy zahrnuty jsou i útraty návrhu na toto zastavení), musela-li exekuce zastavena býti z důvodů, jež mu již při vznesení návrhu na povolení exekuce nebo při počátku exekučního výkonu známy byly.**

(Plenární usnesení ze dne 30. září 1924, čís. pres. 674/24.)

Dopisem ze dne 3. června 1924 sdělilo ministerstvo spravedlnosti předsednictvu Nejvyššího soudu toto:

Z kruhů advokátních bylo ministerstvo spravedlnosti upozorněno na to, že není jednotná praxe soudů, pokud jde o náhradu útrat za návrh